

STANISŁAW HERBST

UWAGI NAD RENESANSOWYM ROZPLANOWANIEM GŁOWOWA

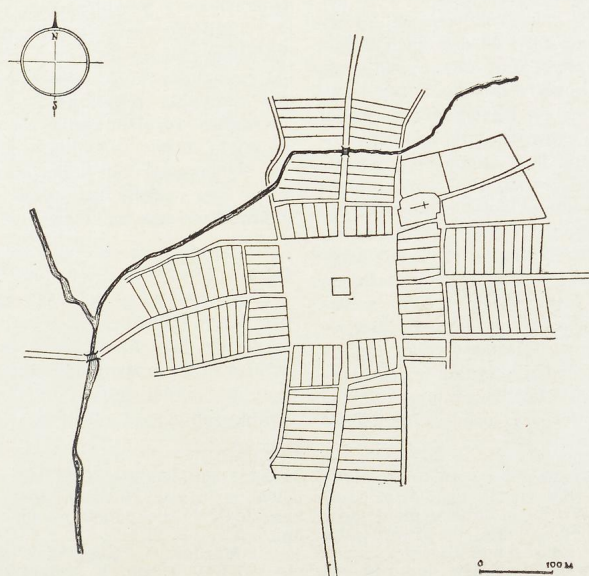
1. Wiek XVI przyniósł znaczne postępy osadnictwa południowego skraju Puszczy Sandomierskiej, na pograniczu ziemi przemyskiej i powiatu pilzneńskiego. Zestawienie rejestrów poborowych 1515 i 1589 roku wskazuje, że liczba łańców dawnych wsi wzrasta więcej niż dwukrotnie, przybyło sporo wsi nowych. Wyrastały nowe fortuny, do takich należały przylegające na północ do Rzeszowa dobra Krzysztofa Głowy, obejmujące w chwili jego śmierci, ok. 1582 r. 9 wsi całych i zapewne części dwu innych: ponad 110 łańców¹.

¹ *Źródła dziejowe* XIV, s. 265 XVII/1, s. 8; XVIII/2, s. 305. Dotychczas pisali o Głowowie: Drexler I., *Odbudowa wsi i miast na ziemi polskiej*, II wyd., Lwów

Krzysztof Głowa, tytułowany w r. 1570 sekretarzem królewskim, a w r. 1578 kasztelanem — drążkowym — połanieckim — lokował na ważnej drodze handlowej, w miejscu gdzie pograżała się ona w Puszcze, miasto, którego zadaniem było m. i. ciągnięcie zysków od podróżnych przybywających od strony Kolbuszowy, u przeprawy przez rzeczkę Szlachcinę. Przykład lokacji w roku poprzednim pobliskiego Sokołowa na drodze do Rzeszowa na Nisko mógł tu zaważyć.

W r. 1581 Głowów płaci podatki od domów miejskich, młyna, rzemieślników. Miasto istniało, choć jak

1921; Szalkiewiczówna B., *Przeobrażenia rynku małego miasta w świetle przykładów z woj. rzeszowskiego*, *Czasopismo Geograficzne* XXI/XXII (1952), s. 288.

Il. 1. Głowów, idealny układ działek na podstawie założeń K. Głowy (opr. S. Herbst, rys. S. Frąckiewicz)